

ผลกระทบของความสัมพันธ์ฉันคนรักต่อการสื่อสารในองค์กร

นางสาวกฤษณา กาญจนเพ็ญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพาณิชยศาสตร์ ภาควิชาพาณิชยศาสตร์และการแสดง
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2550
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE IMPACT OF ROMANTIC RELATIONSHIP ON ORGANIZATIONAL COMMUNICATION

Miss Kritsana Karnchanapen

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Speech Communication

Department of Speech Communication and Performing Arts

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2007

Copyright of Chulalongkorn University

501230

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลกระทบของความสัมพันธ์ฉันคนรักต่อการสื่อสารในองค์กร

โดย

นางสาวกฤษณา กาญจนเพ็ญ

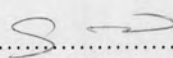
สาขาวิชา

สาขาวิชาวาริชวิทยา

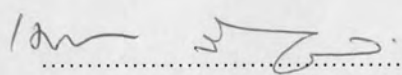
อาจารย์ที่ปรึกษา

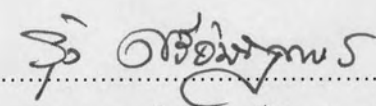
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่ง ศรีอัฐภาพร

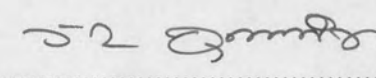
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

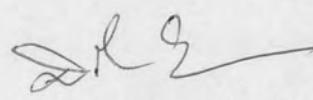
 คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เมตตา วิวัฒนานุกูล)

 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่ง ศรีอัฐภาพร)

 กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย อุดสาหจิต)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ศิริชัย พงษ์วิชัย)

กฤษฎณา กาญจนเพ็ญ : ผลกระทบของความสัมพันธ์ฉันคนรักต่อการสื่อสารในองค์กร.
(THE IMPACT OF ROMANTIC RELATIONSHIP ON ORGANIZATIONAL COMMUNICATION)

อ. ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่ง ศรีอัษฎาพร, 275 หน้า.

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) อาศัยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 24 คน และเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 192 คน ซึ่งเป็นกลุ่มคู่รัก เพื่อนร่วมงาน ผู้ได้บังคับบัญชา และผู้บังคับบัญชาของคู่รัก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงรูปแบบและพฤติกรรมการสื่อสารในความสัมพันธ์ฉันคนรักภายในองค์กร รวมถึงผลกระทบจากการสื่อสารของคู่รักที่มีต่อการสื่อสารระดับต่างๆ ทั้งในระดับบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับองค์กร

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) คู่รักในองค์กรมีรูปแบบการสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการและสื่อสารแบบสองทางมากที่สุด ส่วนพฤติกรรมในการสื่อสารจะใช้การพูดคุยกันโดยตรง (face-to-face) การพูดคุยผ่านโทรศัพท์มือถือ และมีการหยอกล้อกันด้วยความสนิทสนม
- 2) ผลกระทบที่เกิดจากการสื่อสารของคู่รักในองค์กรต่อการสื่อสาร "ระดับบุคคล" ภายในองค์กร ได้แก่ ช่วยกระชับความสัมพันธ์ระหว่างคู่รักกันเอง ช่วยให้เกิดความสะดวกในการรับส่งข้อมูล และลดความเขินอายในการให้หรือรับคำแนะนำระหว่างคู่รัก
- 3) ผลกระทบที่เกิดจากการสื่อสารของคู่รักในองค์กรต่อการสื่อสาร "ระดับกลุ่ม" ภายในองค์กร ได้แก่ เกิดความรวดเร็วในการแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างคนรักที่อยู่ต่างแผนก ทำให้สามารถพูดคุยกันได้โดยตรงไป ตรงมา ทำให้เข้าใจความคิดของคนรักได้รวดเร็วกว่าคนอื่น และทำให้กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งกันได้
- 4) ผลกระทบที่เกิดจากการสื่อสารของคู่รักในองค์กรต่อการสื่อสาร "ระดับองค์กร" ได้แก่ เกิดการสื่อสารจัดการที่ดีในองค์กร ก่อให้เกิดการสร้างเครือข่ายอย่างไม่เป็นทางการภายในองค์กร และมีผลต่อแนวโน้มในการตัดสินใจเข้าหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมขององค์กรตามคนรัก

ภาควิชา ..วาทวิทยาและสื่อสารการแสดง.. ลายมือชื่อนิสิต กฤษฎณา กาญจนเพ็ญ.....
สาขาวิชาวาทวิทยา..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา รุ่ง ศรีอัษฎาพร.....
ปีการศึกษา ..2550.....

4985055528 : MAJOR SPEECH COMMUNICATION

KEY WORD: ORGANIZATIONAL COMMUNICATION / ROMANTIC RELATIONSHIP / IMPACT / WORKPLACE

KRITSANA KARNCHANAPEN : THE IMPACT OF ROMANTIC RELATIONSHIP ON ORGANIZATIONAL COMMUNICATION THESIS ADVISOR : ASST. PROF. NONGLUCK SRIASSADAPORN, Ph.D., 275 pp.

This study is a survey research. The purposes of this research are to explore communication patterns and behaviors in romantic relationship and to investigate its impacts on organizational communication at the interpersonal, group, and organizational levels in Thai workplace. Using in-depth interview and questionnaire techniques, the researcher collected qualitative data from a group of 24 samples and collected quantitative data from 192 questionnaires. Samples of the study are boyfriends/girlfriends and couples who worked together in the same organization. The samples also included their coworkers, subordinates and supervisors.

Results of the study show that girlfriends/boyfriends and couples who work in the same organization mostly use direct and face-to-face communication styles. At the interpersonal level, romantic relationship helps strengthen more convenient, informal, and two-way communication in work relationships. At the group level, romantic relationship encourages more open, candid, and rapid communication exchange in workgroups. At the organizational level, romantic relationship promotes effective communication management, creates informal communication network, and supports decisions to participate in organizational activities.

Department Speech Communication and Performing Arts Student's signature

Kritsana k.

Field of studySpeech Communication.....

Advisor's signature

Academic year2007.....

กิตติกรรมประกาศ

การที่วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้นั้น บุคคลแรกที่ผู้วิจัยขอกล่าวขอบพระคุณคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่ง ศรีอักษรภาพ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งจุดประกายความสนใจในเรื่องของความสัมพันธ์ฉันคนรักให้ปะทุขึ้นในใจของผู้วิจัย รวมทั้ง การติดตามให้คำชี้แนะ ชี้ทางสว่าง คอยกระตุ้น ให้กำลังใจในยามหมดกำลังใจจะก้าวเดิน จนผู้วิจัยสามารถผ่านพ้นมาได้ อีกทั้งขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์เมตตา วิวัฒนานุกูล รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย อุตสาหจิต และรองศาสตราจารย์ศิริชัย พงษ์วิชัย สำหรับความกรุณาที่สละเวลามาเป็นประธานและกรรมการวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งเสนอมุมมองใหม่ๆ และแนบกำลังใจมาด้วยทุกครั้ง

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดงทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา ให้ผู้วิจัยสามารถนำวิชาความรู้มาประมวลผลเป็นวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ทั้งยังคอยมอบความเมตตา กำลังใจ และรอยยิ้มให้เสมอมา

ขอบคุณเพื่อนๆ วาทวิทยารุ่น 9 ทุกคน ที่รู้ใจ เข้าใจสิ่งดีๆ ที่ให้มา รวมทั้ง มิตรภาพที่เติมเต็มตลอด 2 ปี

นอกจากนี้ วิทยานิพนธ์เล่มนี้ คงไม่มีความสมบูรณ์หากขาดบุคคลซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่สละเวลามาให้ข้อมูลแก่แบบสอบถามอันแสนยากและซับซ้อน รวมทั้ง ตัวกลางในการจัดหาอย่างต้น พี่สุเมธ โสพิศ กฟผ. พี่ไอ้ กระทรวงพลังงาน และน้องป้อม พี่หนึ่ง ธ.กรุงเทพ ที่ยอมทนการตามติดแบบวันต่อวันของผู้วิจัย

ขอบคุณบริษัท วิชชดีเอก จำกัด ที่มอบโอกาสให้ผู้วิจัยได้รู้จักกับการเรียนควบคู่ไปกับการทำงาน รวมทั้ง กำลังใจจากเพื่อนผองน้องพี่ชาววิชชดีเอกทุกคน ขอขอบคุณ "น้องโนะ" และ "ท่านจี" ที่เป็นทั้งอุปสรรคและแรงผลักดันในการทำวิทยานิพนธ์ ที่ขาดไม่ได้ก็คือเพื่อนๆ กลุ่มแวงไม่ว่าจะเป็นก๊าก ต้น ไอ้ต กนก ก๊อต ป้าเอ๋ และหญิง ขอขอบคุณสำหรับทุกความช่วยเหลือ ทุกความเอาใจใส่ ที่ส่งมาจากเมืองไทย และในอีกซีกโลก

และสุดท้ายนี้ ขอขอบคุณพ่อแม่พี่น้องและเพื่อนร่วมเส้นทางชีวิตทุกท่าน สำหรับความรัก การสนับสนุน และกำลังใจที่หมั่นเติมไม่เคยขาด โดยเฉพาะ "อ้อม" ที่สละเวลามาช่วยพี่สาวจนตัวเองอ่านหนังสือสอบแทบไม่ทัน คุณพ่อและคุณแม่ที่เข้าใจ ให้กำลังใจ และอยู่เคียงข้างลูกสาว คนนี้อยู่เสมอ ขอขอบคุณจากใจค่ะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	3
ปัญหานำในการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
รูปแบบและพฤติกรรมการสื่อสารในองค์กร	7
ผลกระทบของการสื่อสารของคู่รักที่มีต่อการสื่อสารในระดับบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับองค์กร ภายในองค์กร	14
3 ระเบียบวิธีวิจัย	30
รูปแบบงานวิจัย	30
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
การทดสอบเครื่องมือ	66
วิธีการเก็บข้อมูล	67
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	67

บทที่	หน้า
4	ผลการวิจัย 77
	ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง 77
	ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 81
4.1	รูปแบบและพฤติกรรมการสื่อสารของความสัมพันธ์ฉันคนรักในองค์กร 82
4.2	ผลกระทบของการสื่อสารของคู่รักที่มีต่อการสื่อสาร “ระดับบุคคล” 120
4.3	ผลกระทบของการสื่อสารของคู่รักที่มีต่อการสื่อสาร “ระดับกลุ่ม” 142
4.4	ผลกระทบของการสื่อสารของคู่รักที่มีต่อการสื่อสาร “ระดับองค์กร” 165
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 188
	สรุปผลการวิจัย 188
	อภิปรายผลการวิจัย 198
	ข้อสังเกต 203
	ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะ 204
	รายการอ้างอิง 207
	ภาคผนวก 210
	ภาคผนวก ก. แบบสัมภาษณ์นักร้อง 211
	ภาคผนวก ข. แบบสอบถาม ชุดที่ 1 221
	ภาคผนวก ค. แบบสอบถาม ชุดที่ 2 246
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์ 275

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
ตารางที่ 1	ข้อมูลเพศ อายุ ระดับการศึกษาของกลุ่มที่ให้สัมภาษณ์	32
ตารางที่ 2	ข้อมูลอาชีพ ตำแหน่ง ระยะเวลาในการทำงานของกลุ่มที่ให้สัมภาษณ์	33
ตารางที่ 3	ข้อมูลอื่นๆ ของกลุ่มที่ให้สัมภาษณ์	35
ตารางที่ 4	ข้อมูลองค์กร เพศ อายุ ระดับการศึกษาของกลุ่มที่ตอบแบบสอบถาม	38
ตารางที่ 5	ข้อมูลกลุ่มอาชีพ ตำแหน่ง ระยะเวลาในการทำงานของกลุ่มที่ตอบ แบบสอบถาม	40
ตารางที่ 6	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เพื่อตอบคำถามในการวิจัยข้อที่ 1	43
ตารางที่ 7	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เพื่อตอบคำถามในการวิจัยข้อที่ 2.1	48
ตารางที่ 8	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เพื่อตอบคำถามในการวิจัยข้อที่ 2.2	52
ตารางที่ 9	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เพื่อตอบคำถามในการวิจัยข้อที่ 2.3	56
ตารางที่ 10	ข้อมูลแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย กับประเด็นคำถามในแบบสอบถาม	60
ตารางที่ 11	ข้อมูลค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้ง 4 ชุด	66
ตารางที่ 12	ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างคูรั๊ก กับเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชาและ ผู้บังคับบัญชา	78
ตารางที่ 13	ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างคูรั๊กในองค์กร	80
ตารางที่ 14	ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบและพฤติกรรมการสื่อสารของคูรั๊กในองค์กร จำแนกตามเพศ	83
ตารางที่ 15	ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบและพฤติกรรมการสื่อสารของคูรั๊กในองค์กร จำแนกตามช่วงอายุ	85
ตารางที่ 16	ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบและพฤติกรรมการสื่อสารของคูรั๊กในองค์กร โดยจำแนกตามระดับการศึกษา	87
ตารางที่ 17	ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบและพฤติกรรมการสื่อสารของคูรั๊กในองค์กร จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง	91
ตารางที่ 18	ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบและพฤติกรรมการสื่อสารของคูรั๊กในองค์กร จำแนกตามประเภทองค์กร	95
ตารางที่ 19	ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบและพฤติกรรมการสื่อสารของคูรั๊กในองค์กร จำแนกตามระยะเวลาการทำงาน	98

ตารางที่ 20	ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบและพฤติกรรมการสื่อสารของคู่รักใน องค์กรรัฐ/ราชการจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง	101
ตารางที่ 21	ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบและพฤติกรรมการสื่อสารของคู่รักใน องค์กรเอกชน จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง	104
ตารางที่ 22	ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบและพฤติกรรมการสื่อสารของคู่รักใน องค์กรรัฐวิสาหกิจ จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง	107
ตารางที่ 23	ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบและพฤติกรรมการสื่อสารของคู่รักจาก กลุ่มคู่รัก จำแนกตามประเภทองค์กร	110
ตารางที่ 24	ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบและพฤติกรรมการสื่อสารของคู่รักจาก กลุ่มเพื่อนร่วมงาน จำแนกตามประเภทองค์กร	113
ตารางที่ 25	ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบและพฤติกรรมการสื่อสารของคู่รักจาก กลุ่มผู้ได้บังคับบัญชา จำแนกตามประเภทองค์กร	115
ตารางที่ 26	ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบและพฤติกรรมการสื่อสารของคู่รักจาก กลุ่มผู้บังคับบัญชา จำแนกตามประเภทองค์กร	117
ตารางที่ 27	ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบในการสื่อสารของคู่รักต่อการสื่อสาร ระดับบุคคลภายในองค์กร จำแนกตามเพศ	121
ตารางที่ 28	ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบในการสื่อสารของคู่รักต่อการสื่อสาร ระดับบุคคล จำแนกตามช่วงอายุ	122
ตารางที่ 29	ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบในการสื่อสารของคู่รักต่อการสื่อสาร ระดับบุคคล จำแนกตามระดับการศึกษา	124
ตารางที่ 30	ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบในการสื่อสารของคู่รักต่อการสื่อสาร ระดับบุคคล จำแนกกลุ่มตัวอย่าง	125
ตารางที่ 31	ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบในการสื่อสารของคู่รักต่อการสื่อสาร ระดับบุคคล จำแนกประเภทองค์กร	128
ตารางที่ 32	ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบในการสื่อสารของคู่รักต่อการสื่อสาร ระดับบุคคล จำแนกระยะเวลาในการทำงาน	129
ตารางที่ 33	ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบในการสื่อสารของคู่รักต่อการสื่อสาร ระดับบุคคล ภายในองค์กรรัฐ/ราชการ จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง	131

ตารางที่ 62	ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบในการสื่อสารของคู่รักต่อการสื่อสาร ระดับองค์กรของคู่รัก จำแนกตามองค์กร	181
ตารางที่ 63	ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบในการสื่อสารของคู่รักต่อการสื่อสาร ระดับองค์กรของเพื่อนร่วมงาน จำแนกตามองค์กร	182
ตารางที่ 64	ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบในการสื่อสารของคู่รักต่อการสื่อสาร ระดับองค์กรของผู้ใต้บังคับบัญชา จำแนกตามองค์กร	184
ตารางที่ 65	ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบในการสื่อสารของคู่รักต่อการสื่อสาร ระดับองค์กรของผู้บังคับบัญชา จำแนกตามองค์กร	186